

Cylinder-koordinater

(r, θ, z) er cylinder-koordinater for punktet i rummet med rektangulære koordinater (x, y, z) hvis (r, θ) er polære koordinater for punktet i planen med rektangulære koordinater (x, y) .

Omregning $(r, \theta, z) \longrightarrow (x, y, z)$:

$$x = r \cos \theta$$

$$y = r \sin \theta$$

$$z = z$$

Omregning $(x, y, z) \longrightarrow (r, \theta, z)$:

$$r = \sqrt{x^2 + y^2}$$

$$\text{Hvis } x \neq 0, \tan \theta = \frac{y}{x}.$$

$$\text{Hvis } x > 0: \theta = \tan^{-1}\left(\frac{y}{x}\right). \quad \text{Hvis } x < 0: \theta = \pi + \tan^{-1}\left(\frac{y}{x}\right)$$

Sfæriske koordinater

(ρ, ϕ, θ) er sfæriske koordinater for punktet i rummet med rektangulære koordinater (x, y, z) hvis

$$\rho = \sqrt{x^2 + y^2 + z^2}$$

ϕ er vinklen mellem z -aksen og $\langle x, y, z \rangle$

θ som for cylinder-koordinater.

Omregning $(\rho, \phi, \theta) \longrightarrow (x, y, z)$:

$$x = \rho \sin \phi \cos \theta$$

$$y = \rho \sin \phi \sin \theta$$

$$z = \rho \cos \phi$$

Omregning $(x, y, z) \longrightarrow (\rho, \phi, \theta)$:

$$\rho = \sqrt{x^2 + y^2 + z^2}$$

$$\phi = \cos^{-1}\left(\frac{z}{\rho}\right)$$

θ : samme som i cylinder-koordinater.

L^AT_EX: $\$(\rho, \phi, \theta)\$$